

МЕТОД ПРОЕКТІВ У КОНТЕКСТІ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ

Одним з дієвих способів організації мовної взаємодії, що вивчаються на уроках іноземної мови є метод проектів. Історія цього методу сягає корінням у XVI століття. Дослідники пов'язують виникнення поняття «проект» зі спробою італійських архітекторів оголосити архітектуру навчальною дисципліною. У Римській Вищій Школі мистецтв курс лекцій був доповнений новим елементом – «конкурсом», коли кращим учням давались завдання з виготовлення ескізів споруд. Таким чином, перед студентами відкривалась можливість і необхідність самостійного творчого застосування отриманих знань. У 1702 році Королівська Академія Архітектури в Парижі оголосила серед студентів конкурс будівельних планів, ескізи яких були названі проектами. З того часу зберегли свою актуальність три ознаки поняття «проект»: отримання знань учнями в процесі виконання проекту; залучення фактів дійсності під час розробки практичної задачі в умовах, наближених до реального життя; одержання конкретного продукту, який передбачає застосування знань із різних галузей наук з метою досягнення запланованого результату [1, с. 4].

У першій половині XIX століття ідея методу проектів з Академії Архітектури у Франції була перенесена на територію німецькомовних країн у вигляді концепції робочої школи. Спроба організувати навчання, яке виступило прообразом сучасного розуміння методу проектів, відбулася наприкінці 80-х, на початку 90-х років XIX століття в Англії. Вона належить англійському педагогові Сесілю Редді. Наприкінці XIX століття метод проектів став використовуватись в Америці: у 1879 році при Вашингтонському університеті в Сент-Луїсі було засновано Школу ручного навчання (Manual Training School), в якій освітній процес будувався на зазначеному методі.

На межі XIX та XX століть метод проектів із специфічного методу професійно-технічної освіти трансформувався в загальний метод навчання. У період між 1900 та 1915 рр. виник справжній Проектний рух, який пропагував створення нової школи з орієнтацією на дитину.

Теоретичне зародження методу проектів відбулося в кінці XIX століття в США. Дидактичні основи його впровадження розробили та обґрунтували американські педагоги Дж. Дьюї та його послідовники В. Х. Кілпатрік, Е. Коллінгс, Е. Паркхерст [1, с. 5].

У XX ст. з'явилися експериментальні школи для молодших школярів, в яких акцент у навчанні переносився на особистість дитини, на розвиток у неї активного творчого потенціалу.

Педагоги виявили цінність методу проектів у таких ознаках: учні

навчаються добре виконувати роботу, відчуваючи при цьому радість та гордість за результати; учні люблять свою школу, у них не виникає проблем з дисципліною; школярі стають оптимістами; діти навчаються мислити, їх думки базуються на фактах, а не на передбаченнях; вони навчаються вчитися, знають, де і як потрібно знаходити матеріал, як тлумачити факти, як їх обґрунтовувати; діти набувають навичок роботи в колективі; вчаться ставити мету, зважати на думку товаришів; вони навчаються ефективно працювати, планувати свою працю, знають, де знайти засоби для досягнення мети та як їх запровадити; учні вчаться аналізувати власну працю.

Лише в 60-ті роки ХХ століття у західноєвропейських країнах метод проектів пережив своє друге народження – під тиском студентських вимог радикально реформувати систему освіти, спрямувати її назустріч демократичним змінам та соціальним запитам суспільства.

Пошук раціонального поєднання теоретичних знань та їх практичного застосування для вирішення конкретних проблем зробив цей метод популярним. Його широко застосовують у навчальних закладах США, Англії, Німеччини, Нідерландів та ін., а з 90-х рр. – і в школах України [1, с. 6].

Метод проектів – це комплексний навчальний метод, який дозволяє індивідуалізувати навчальний процес, дає можливість учневі проявляти самостійність у плануванні, організації та контролі своєї діяльності. Результатом навчання стає вже не засвоєння знань, вмінь і навичок, а формування основних компетентностей, які забезпечують успіх практичної діяльності [3].

Метод проектів є ефективним у тому випадку, коли в навчальному процесі поставлено певне дослідницьке, творче завдання, для розв'язання якого потрібні інтегровані знання з різних галузей, а також застосування дослідницьких методик.

Навчання іноземної мови потребує особистісно-орієнтованого підходу більше, ніж будь-який інший предмет. Мовлення учня – це засіб вираження його індивідуальних почуттів, емоцій, поглядів. Головна ідея цього методу ґрунтується на навчанні учнів через їхню дослідницьку діяльність і стимулювання їхніх особистісних інтересів, формування самостійності, вміння логічно мислити, бачити проблему, приймати рішення, отримувати та використовувати інформацію [2, с. 21].

Проектні технології мають певні переваги: одночасне поєднання індивідуальної та колективної діяльності, можливість самореалізації, робота в команді; реалізація вікових потреб у самостійній і практичній діяльності; оцінювання результатів, їх суспільна значущість; можливість бачити результати своєї діяльності; можливість застосування в процесі роботи над проектом сучасних технологій учителями та учнями; використання всесвітньої мережі Інтернет; використання різноманітних форм взаємодії, в тому числі інтерактивних, що дає змогу практично

реалізовувати педагогіку співробітництва; глобалізація освітнього процесу, націлення на конкретний результат; можливість реальної міжпредметної інтеграції; нові можливості для неформального контролю за рівнем досягнень учнів.

На сучасному етапі відповідно до змістового та процесуального наповнення *метод проектів* розглядається як: 1) метод навчання, якщо він застосовується на окремому етапі навчальної діяльності як комплекс дидактичних прийомів, спрямованих на досягнення освітньої мети в межах певної організаційної форми; 2) форма організації навчання, якщо узгоджена діяльність учителя й учнів здійснюється за встановленими етапами і в певному режимі (наприклад, уроки-проекти); 3) педагогічна технологія, якщо це комплексний інтегративний процес, який передбачає цілепокладання, планування, відповідну організацію, реалізацію цілей за допомогою адекватних методів і форм, аналіз результатів [1, с. 6].

Метод проектів підтримується багатьма дидактичними принципами: принцип активності; принцип продуктивності; принцип послідовності; принцип саморозвитку; принцип співробітництва й партнерства [1, с. 7].

Метод проектів за способом організації може бути: індивідуальним, парним або груповим. Працюючи над проектом, учні вчаться працювати в «команді», відповідально ставитися до виконання своєї ділянки роботи, оцінювати результати своєї праці та праці своїх товаришів, а це є великим стимулом до активного засвоєння знань.

Отже, метод проектів – це засіб реалізації особистісно-орієнтованого навчання, яке спрямоване на розвиток учня. Через співпрацю учня з іншими учнями покращується мотивація навчання, зникає напруження, підвищується віра в успіх. В результаті застосування методу проектів маємо: міцне та глибоке засвоєння знань, підвищений рівень самостійної роботи учнів, високий рівень науковості в знаннях учнів, вміння працювати в групі, проводити групове обговорення, згуртування дитячого колективу, мотивація колективних досягнень.

Список використаних джерел

1. Інноваційні технології в початковій школі. – К.: Шк. світ, 2008. – 112 с.
 2. Інноваційні технології у вивченні англійської мови / упоряд.: Т. Михайленко. – К.: Шк. світ, 2008. – 128 с.
- Полонська С. О. Проектна методика на уроках англійської мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : osvita.ua/school/lessons_summary/english/8207.